

එක් තිස් වසරක පරිච්ඡේදයක් සේවාවෙන් ඉසිලූ උන අපේ පණ්ඩිත භාමුදුරුවෝ....

ලක්දිව ගෞතම සම්බුදු සසුන සුරක්ෂිත කොට පෝෂණය කිරීමෙහිලා අතීත වර්තමාන හික්ෂුව ස්වකීය වගකීම් සමුදායන් නොපිරිහෙලා ඉටුකළ බවට ශාසන වංශකථාව පිරික්සීමේ දී මොනවට පැහැදිලි වේ. විවිධ අභියෝගයන් හමුවේ නොසැලී නොබිඳී කටයුතු කළ උන්වහන්සේලා දිවි හිමියෙන් සසුන සුරක්ෂා කළ හෙයින් අදටත් උතුම් සම්බුදු සසුන නිර්මලව පවතී.

සුපේශල, ශික්ෂාකාමී, ධර්ම-විනයධර, බහුශ්‍රැත, ධර්මානුධර්මපටිපත්ත හික්ෂුව මෙලොව පරලොව උභයාර්ථසාධනයෙහිලා අනලස්ව කටයුතු කිරීම සංඝ ශාසනයේ අභිවාද්ධියට ඒකායන හේතුවයි. එදා මෙදා තුර වැඩ සිටි යතීශ්වරයාණන් වහන්සේලා ශාසන බ්‍රහ්මවර්යාව ස්වකීය ප්‍රාණසමව ආරක්ෂා කළ හෙයින් ථේරීය සම්ප්‍රදාය නොනැසී අදටත් විද්‍යමානව පැවතීම අප කාගේත් භාග්‍යයකි.

දූත උගත් හික්ෂු පරම්පරාවක් නිර්මාණය කිරීමෙහිලා ශ්‍රී ලාංකේය ආරාමික අධ්‍යාපනය පුරෝගාමී වූහ. එක් එක් යුගයන් පෝෂණය කළ දැනුමකාමී හික්ෂුන් වහන්සේලා එකී ආරාමික-පාරිච්ඡේදික අධ්‍යාපන ප්‍රගමනයේ උදාරතර මෙහෙවරකරුවෝ ය.

ගෙවුනු සියවස වනාහී ලාංකේය හික්ෂු සංස්ථාවේ මෙන්ම පාරිච්ඡේදික ධර්ම අධ්‍යාපනයේ සුවිශේෂී සන්ධිස්ථානයක් සනිටුහන් කළ ඉතිහාසයේ නොමැකෙන යුගයකි. විධිමත් අධ්‍යාපන සංකල්පයන් තුළින් පෝෂණයව; නවීණ තාක්ෂණික ක්‍රමවේදයන්ගෙන් ද සමන්විතව උසස් අධ්‍යාපන ක්‍රියාවලියකට ආරාමික අධ්‍යාපනය පත්ව තිබීම අත්‍යන්තයෙන්ම ප්‍රශස්ත ය.

පේරාදෙණිය සිරි සුබෝධාරාම මහා විහාරස්ථ ශ්‍රී ඥාණාලංකාර ධර්මායතනය 1985 වර්ෂයේ අගෝස්තු 01 වැනි දින කීර්තිශේෂභාවෝපගත බෝධිසත්වගුණෝපේත, මහාමහෝපාධ්‍යාය අතිගරු මඩිහේ ශ්‍රී ප්‍රඥාසිභාහිධාන මහානායක මාහිමිපාණන් වහන්සේගේ සහ පරම පූජනීය අතිගරු අම්පිටියේ ශ්‍රී රාහුලාහිධාන මහා ස්වාමින්ද්‍රයන් වහන්සේගේ පුණ්‍යවන්ත වැඩමවීමෙන් ආරම්භ කළ හික්ෂු අභ්‍යාස ආයතනයකි.

එවක් පටන් මේ දක්වා අප හික්ෂු අභ්‍යාස ආයතනය මූලික පිරිවෙණක සිට මහා පිරිවෙණක් දක්වා දියුණුව මධ්‍යම පළාතේ පමණක් නොව දේශදේශාන්තරවල පවා කීර්තිධර හික්ෂු අභ්‍යාස ආයතනයක් ලෙස සතළිස් වර්ෂ සංවත්සරය සමරමින් සිටී. දේශීය වශයෙන් මෙන්ම විදේශීය වශයෙන් ශිෂ්‍ය ආයුෂ්මතුන් වහන්සේලා 170 නමක් පමණ ධර්මශාස්ත්‍රෝද්‍රහණය කරන අප ජාත්‍යන්තර හික්ෂු අභ්‍යාස ආයතනය ප්‍රාචීන පණ්ඩිතෝපාධිධාරී හිමිතුමන් වහන්සේලා සියගණනින් නිර්මාණය කරන්නට තරම් සමත් වූ පුණ්‍යක්ෂේත්‍රයකි.

එවන් උත්තූග ශාසනික මෙහෙවරක නිර්මාතෘවරයාණන් වහන්සේ වනාහී පරමපූජනීය පණ්ඩිතාචාර්ය අතිගරු වත්තේගම ශ්‍රී ධර්මාවාසාහිධාන මහා විහාරවංශික ශ්‍රී ලංකා අමරපුර මහා නිකායේ උඩරට අමරපුර ශාසනචෝතික පාර්ශ්වයේ ශ්‍රීමත් මහානායක මාහිමිපාණන් වහන්සේ ය. උන්වහන්සේගේ උදාරාධ්‍යායය යථාර්ථයක් කිරීමට ප්‍රාරම්භක පරිච්ඡේදාධිපතීන් වහන්සේගේ පටන් වත්මන් ආචාර්ය මණ්ඩලය දක්වා ධර්මශාස්ත්‍රෝත්තතිකාමී සඟපිරිසක් කටයුතු කිරීම අත්‍යන්තයෙන්ම අගනේ ය.

ඒ අතුරින් ශ්‍රී ඥාණාලංකාර ජාත්‍යන්තර හික්ෂු අභ්‍යාස ආයතනයේ මහ පිරිවෙණෙහි එක්තිස් වසක් ධර්ම-ශාස්ත්‍රීය සේවාවෙහි අඛණ්ඩව නියැළුණු රාජකීය පණ්ඩිත, ශාස්ත්‍රවේදී පූජ්‍යපාද මඩදෙණියේ පුඤ්ඤරතනාහිධාන නායක ස්වාමින්ද්‍රයන් වහන්සේගේ උදාර සේවාව අග්‍රගණ්‍යයෙහිලා සැලකිය යුතුම ය.

උතුම් ශාසන ප්‍රවෘත්තාවෙන් සතළිස් තුන් වසරකට ආසන්න කාලයකින්; වසර 31 ක් ම අප පිරිවෙණ වෙනුවෙන් ගතකළ උන්වහන්සේ දහර ශිෂ්‍ය ආයුෂ්මතුන් වහන්සේලාට පුත්‍රස්තේනයෙන් යුතුවැ කටයුතු කළ සංඝ ජිත්තාවරයාණන් වහන්සේ නමකි.

මල්වතු මහා විහාරයීය ඓතිහාසික සංඝරාජ මහ පිරිවෙණෙන් මූලික ධර්ම අධ්‍යාපනය හැදෑරූ උන්වහන්සේ ඉනික්බිති මහරගම ශ්‍රී වජිරඥාන ධර්මායතනයෙන් ප්‍රාචීන පණ්ඩිතෝපාධිය දක්වා ධර්ම අධ්‍යාපනය හැදෑරූහ. ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලයෙන් ශාස්ත්‍රවේදී ප්‍රථම පන්තියේ උපාධිය හිමිකරගත් උන්වහන්සේ කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලයෙන් පශ්චාත් උපාධි අධ්‍යාපන ඩිප්ලෝමා පාඨමාලාව ද සම්පූර්ණ කළහ.

මධ්‍යම පළාත් පිරිවෙන් පරීක්ෂක ධූරින්ව වැඩසිටි පූජ්‍යපාද ඇතිරියගල සුමති නායක හිමිපාණන් වහන්සේගේ සමයෙහි; 1993 ජූනි මස 17 වැනි දින අතිරේක උපගුරුවරයෙකු ලෙස ශ්‍රී ඥාණාලංකාර මූලික පිරිවෙණෙහි සේවයට බැඳුණු උන්වහන්සේ දෛවිභාෂා ප්‍රවිණාවාර්යන් වහන්සේ නමකි.

පූජ්‍යපාද හේතේපොල නන්දසිරි අභිධාන මධ්‍යම පළාත් පිරිවෙන් පරීක්ෂක නායක හිමිපාණන් වහන්සේගේ පාලන දවස අප පිරිවෙණේ පරිවේණාධිපති ධුරය හෙබ වූ පූජ්‍ය පණ්ඩිත චේරවල විජිතසිරි හිමිපාණන් වහන්සේගෙන් පුරප්පාඩු වූ තනතුර වෙනුවෙන් වැඩබලන පරිවේණාධිපතින් වහන්සේ ලෙස 1998 සැප්තැම්බර් 07 වැනි දා ගරු මඩදෙණියේ පුඤ්ඤරතන හිමිපාණන් වහන්සේ පත්කරගන්නට යෙදුණි.

ඉන් අනතුරුව එම තනතුරේ කාර්ය හා කර්තව්‍යය වෙනුවෙන් අනුප්‍රාප්තික සුදුස්සෙක් නොම වූයෙන් 1998 සැප්තැම්බර් 14 වැනි දා පූජ්‍ය මඩදෙණියේ පුඤ්ඤරතන පණ්ඩිත හිමිපාණන් වහන්සේ නිල වශයෙන් ශ්‍රී ඥාණාලංකාර මූලික පිරිවෙණ ගරු පරිවේණාධිපති තනතුර සඳහා ස්ථිරවම පත්වන්නට වූහ.

උන්වහන්සේගේ පාලනානුශාසනා මත ඉතා දීප්තිමත් පරිවේණස්ථානයක් බවට දියුණු තියුණු වීමෙන් ප්‍රදේශයේ කීර්තිධර පිරිවෙන් ආයතනය බවට ශ්‍රී ඥාණාලංකාර මූලික පිරිවෙණ පත්විණි. එම සාර්ථකත්වයේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ප්‍රාචීන - ප්‍රතිචිත අධ්‍යාපනය කෙරෙහි ඇල්මක් ඇති ශිෂ්‍ය කණ්ඩායම් වැඩි වශයෙන් අප ආයතනයට එක්රොක්වන්නට විය.

දිනෙන් දින වර්ධනය වූ ධර්මශාස්ත්‍රීය සේවාව තවදුරටත් පුළුල් කිරීමේ අවියෙන් ගරු පරිවේණාධිපති පූජ්‍ය මඩදෙණියේ පුඤ්ඤරතන හිමිපාණන් වහන්සේ විසින් ගරු කෘත්‍යාධිකාරී නායක හිමිපාණන් වහන්සේගේ ද අනුමැතියට යටත්ව 1999 නොවැම්බර් මස 30 දාතම ලිපිය මගින් අප හික්ෂු අභ්‍යාස ආයතනය මහ පිරිවෙණක් බවට උසස් කරදෙන ලෙස අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශයේ පිරිවෙන් ඒකකයෙන් ඉල්ලීමක් කරන ලදුව; ඒ වනවිටත් අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශයේ පිරිවෙන් ඒකකයේ අතිමාත්‍රවිත්තප්‍රසාදය අප හික්ෂු අභ්‍යාස ආයතනය කෙරෙහි පැවතිය හෙයින්, කළ ඉල්ලීම් ප්‍රකාරව 2001 ජනවාරි 01 වැනි දා සිට බලාත්මකවන පරිදි ගරු පිරිවෙන් අධ්‍යාපන අධ්‍යක්ෂ ආචාර්ය අබයරත්න අධිකාරි මැතිතුමාගේ අත්සනින් යුතුව ශ්‍රී ඥාණාලංකාර ජාත්‍යන්තර හික්ෂු අභ්‍යාස ආයතනය මහ පිරිවෙණක් ලෙස උසස් කෙරිණි. එම භාරදූර කාර්යය ඉටුකරගැනීමෙහිලා ගරු පරිවේණාධිපතින් වහන්සේ වශයෙන් පූජ්‍ය මඩදෙණියේ පුඤ්ඤරතන හිමිපාණන් වහන්සේ අතිමහත් ප්‍රයත්නයක් දැරූ බව මෙහිලා සඳහන් කළ යුතුම ය.

ශ්‍රී ලංකේය පිරිවෙන් අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රයට නවමු අත්දැකීමක් මෙන්ම පූර්වාදර්ශයක් සපයමින් ශිෂ්‍ය හික්ෂු නායකත්ව වැඩමුළුව අප පිරිවෙණ කේන්ද්‍රකොට ආරම්භ කිරීම යුගයේ සුවිශේෂතම සිදුවීමකි. රටට ජාතියට සම්බුද්ධශාසනයට ලැගැති හික්ෂු නායකත්වයක් ගොඩනැගීම මෙම මහත් පරිශ්‍රමයේ අභිප්‍රාය වූහ.

අප ආයතනය මගින් ඉදිරිපත් කරන ලද යෝජනාව කෙරෙහි සාවධානය යොමුකළ එවකට පිරිවෙන් අධ්‍යාපන අධ්‍යක්ෂ ධූරීන්ව වැඩවිසූ පූජ්‍යතර මාදෝවිට ප්‍රඥාමානිධාන නායක හිමිපාණන් වහන්සේ; එම වැඩමුළුව මධ්‍යම පළාතේම පිරිවෙන් ආයතනයන්හි ශිෂ්‍ය නායක ආයුෂ්මතුන් වහන්සේලා වෙනුවෙන්ම සංවිධානය කරන ලෙසත්, ඒ සම්බන්ධයෙන් මධ්‍යම පළාත් පිරිවෙන් පරීක්ෂක ගරු හේතේපොල නන්දසිරි නායක හිමිපාණන් වහන්සේගේ මඟපෙන්වීම ලබාගන්නා ලෙසත්, මධ්‍යම පළාත් කෘත්‍යාධිකාරී පරිවේණාධිපති සංගමයේ සහයෝගය ලබාගන්නා ලෙසත් දන්වා පිරිවෙන් අධ්‍යාපන කේෂ්ත්‍රයට කුළුදුල් ශිෂ්‍ය හික්ෂු නායකත්ව නේවාසික වැඩමුළුව පැවැත්වීමට නිසි අනුමැතිය ලබාදුන් හ.

ඒ අනුව 2002 මාර්තු 15 වැනි දා සිට පුරා දින 03 ක නේවාසික පුහුණුවක් පවත්වා හික්ෂු ආකල්පමය වෙනසක් ඇතිකිරීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස 2003, 2004 වර්ෂයන්හි ද අඛණ්ඩව ශිෂ්‍ය හික්ෂු නායකත්ව නේවාසික වැඩමුළුව අප ආයතනයේ සංවිධායකත්වයෙන් සිදුකරනු ලැබීය. ගරු පරිවේණාධිපති පූජ්‍ය මඩදෙණියේ පුඤ්ඤරතන හිමිපාණන් වහන්සේ තත්භාරදූර කාර්යය යථාර්ථයක් කරගැනීමට නායකත්වය සැපයූ හ.

එපමණක් නොව අදටත් සමස්ත ලංකාවේම පිරිවෙන් ශිෂ්‍ය හික්ෂුන් වහන්සේලා නායකත්ව ප්‍රතිඥා ලබාදීමේ දී භාවිතයට ගැනෙන අධ්‍යාපන හා උසස් අධ්‍යාපන ලේකම්ගේ චක්‍රලේඛ අංක 1997/08 විධිවිධාන යටතේ නිකුත් කර ඇති ඡාත්‍ර නියාමක ප්‍රතිඥාව පවා සම්පාදනය කරන ලද්දේ ගරු මඩදෙණියේ පුඤ්ඤරතන පණ්ඩිත හිමිපාණන් වහන්සේ විසින් ය.

මධ්‍යම පළාත් පිරිවෙන් ගරු උපදේශක තනතුර ආරම්භ කරන ලද්දේ ද මෙම අවධියේ දී ය. ඒ අනුව මධ්‍යම පළාතේ සියලු පිරිවෙන් ආයතන අධීක්ෂණය හා නියාමන පහසුව අරභයා පිහිට වූ පළමු ගරු උපදේශක තනතුරු 04 න් එක් තනතුරකට ගරු මඩදෙණියේ පුඤ්ඤරතන පණ්ඩිත හිමිපාණන් වහන්සේගේ නම යෝජනා වන්නේ ද උන්වහන්සේ විසින් උදාරාධ්‍යායයෙන් ශාසනමාමකව පිරිවෙන් අධ්‍යාපනයේ ප්‍රගමනය උදෙසා සිදුකරනු ලැබූ අමිල සේවාවට උපහාරයක් වශයෙනි. ඒ අනුව උන්වහන්සේ 2003 වර්ෂයේ ඇරඹි මධ්‍යම පළාත් පළමු ගරු උපදේශක සේවාවේ තනතුරු 04 න් සංස්කෘත විෂය ගරු උපදේශක තනතුරට පත් වූ අතර වසර ගණනාවක් මධ්‍යම පළාතේ පිරිවෙන් අධීක්ෂණයේ යෙදෙමින් උසස් ආරම්භයක් ගරු උපදේශක සේවය සඳහා ලබාදුනි.

තවද, එම අවධියේම පේරාදෙණිය විශ්ව විද්‍යාලයේ සම්භාව්‍ය භාෂා අධ්‍යයනාංශයේ කථිකාවාර්ය තනතුරකට පත් වූ උන්වහන්සේ පෙරවරු කාලයේ විශ්ව විද්‍යාලයේ අධ්‍යයන-අධ්‍යාපන කටයුතු ද, පස්වරුවේ පිරිවෙන් ශිෂ්‍ය අධ්‍යාපන කටයුතු ද සිදුකළේ මහත් කැමැත්තකින් හා උද්‍යෝගයකිනි. එසේම අනුරාධපුර බුද්ධශ්‍රාවක හික්ෂු විශ්ව විද්‍යාලයේ ආරාධිත කථිකාවාර්යවරයෙකු ලෙස සෑම සති අන්තයකම උන්වහන්සේගේ සේවාව එම විශ්ව විද්‍යාලයට ද නොඅඩුව ලබාදුන් හ.

ගරු මඩදෙණියේ පුඤ්ඤරතන හිමිපාණන් වහන්සේ උඩරට අමරපුර මහා නිකායේ ආදිකර්තෘභූත නායක මාහිමිපාණන් වහන්සේගේ සෘජු ශාසන පරම්පරාවෙන් පැවැත එන සඟ පරපුරේ වර්තමාන පුරුක ය. එබැවින් නිකායික අධ්‍යාපන කේන්ද්‍රස්ථානය වූ බටගල්ල සිරි ධම්මරතන පිරිවෙනෙහි ආදිකර්තෘභූත මහාවාර්ය හපුගොඩ ශ්‍රී නන්දාරාම නායක මාහිමිපාණන් වහන්සේගේ අපවත්වීමෙන් පසු තත් පිරිවෙන් ආයතනයේ පැවැත්ම තහවුරු කරනු වස් 2005 අප්‍රේල් 28 වැනි දා අප පිරිවෙනෙහි ස්ථාන මාරුවක් ලබාගෙන බටගල්ල මූලික පිරිවෙනෙහි ගරු පරිවේණාධිපති ධූරය සඳහා උන්වහන්සේ පත්වීම් ලදහ.

වසර 04 කට ආසන්න කාලයක් තත් පරිවේණික ස්ථානයේ අභිවෘද්ධිය හා විරස්ථායී බව තහවුරු කිරීමෙන් අනතුරුව සඟ පිළිවෙලින් නියෝජ්‍ය පරිවේණාධිපතින් වහන්සේ එම පිරිවෙණෙ ගරු පරිවේණාධිපති ධුරයට උසස් කොට තමන් වහන්සේගේ නිජ ක්ෂේම භූමියවත් ශ්‍රී ඥාණාලංකාර ජාත්‍යන්තර හික්ෂු අභ්‍යාස ආයතනය මහ පිරිවෙණෙහි සේවය පිණිස 2008 මාර්තු 23 වැනි දා නැවත වැඩම කරන්නට යෙදුණි.

එවක පටන් 2024 දෙසැම්බර් මස 24 වැනි දා උන්වහන්සේගේ පරිවේණාචාර්ය දිවියේ අවසන් හෝරාව තෙක් ගුරු සිසු සියළුදෙනාට සෙනෙහෙබර පියෙකු සේ ලොකු-කුඩා කාගේත් ගෞරවාදරය දිනාගනිමින් උදාර සේවාවක නියැළුණු බව තොරහසකි.

ගරු ජ්‍යෙෂ්ඨ පරිවේණාධිපතින් වහන්සේ වශයෙන් කටයුතු කරමින් විශේෂයෙන් ප්‍රාචීනාධ්‍යායනාංශයේ ප්‍රගමනය උදෙසා මහත් කැපවීමෙන් කටයුතු කළ උන්වහන්සේ තත් අංශභාර හිමිපාණන් වහන්සේ ලෙස දැඩි පරිශ්‍රමයකින් ප්‍රාචීන අධ්‍යාපනය ගොඩනගන්නට වෙහෙසුන හ. එදා මෙදා තුර උන්වහන්සේ ගත් උත්සාහයේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස අප පිරිවෙන් ආයතනයෙන් ප්‍රාචීන පණ්ඩිතෝපාධිධාරී ශිෂ්‍ය හිමිවරු සියනමකට ආසන්න පිරිසක් බිහිවීම කදිම සාක්ෂ්‍ය වන්නේ ය.

විටෙක ගුරුවරයෙක් ලෙසත්, විටෙක ආදරණීය පියතුමෙකු ලෙසත්, සංඝ ශාසනයේ මහා ඉන්ද්‍රඛීලයක් ලෙසත්, තරුණ හික්ෂුන්ට පරමාදර්ශී නායකත්වය ලෙසත්, ප්‍රාචීන අධ්‍යාපන ලැයැති අයවලුන්ට අගන්‍ය මාණික්‍යයක් ලෙසත්, දෛවි භාෂා ප්‍රවීණත්වයේ වත්මන් සලකුණ ලෙසත්, නිකායික හික්ෂු ගණයාගේ උදාරතර නොසෙල්වෙන නායකත්වය ලෙසත් අස්මද්ධර්මාචාර්යෝත්තම රාජකීය පණ්ඩිත, ශාස්ත්‍රවේදී පූජ්‍යතර මඩදෙණියේ පුඤ්ඤරතන අපේ පණ්ඩිත භාමුදුරුවන් වහන්සේගේ ශ්‍රී නාමය ගුරු සිසු අප සිත් හි සදානුස්මරණීය ය.

ව්‍යක්ත, විශාරද, බහුශ්‍රැත, ශ්‍රද්ධා-ශීලාදී ගුණෝපශෝභිතව, නැණලකර පිරිවෙන් වංශ කථාවේ නොමැකෙන පරිච්ඡේදයක් සනිටුහන් කරමින් ආයතනය සමෘද්ධිමත් කළ; එක්තිස් වසරක උදාරතර සේවාවක නියැළී ඉසිලූ මහාවිහාරවංශික ශ්‍රී ලංකා අමරපුර මහා නිකායේ උඩරට අමරපුර ශාසන ජෝතික පාර්ශ්වයේ විංශද්වර්ගික ජ්‍යෙෂ්ඨ කාරක සංඝ සභික, ශාසන ජෝතිකා කාරක මහා සංඝ සභාවේ නියෝජ්‍ය ලේඛකාධිකාරී රාජකීය පණ්ඩිත, ශාස්ත්‍රවේදී ගෞරවාර්ථ මඩදෙණියේ පුඤ්ඤරතනාභිධාන නායක හිමිපාණන් වහන්සේට ආයුරාරෝග්‍යාදී සියලු සම්පත්තින් පිරි සුවබර විශ්‍රාම දිවියක් වේවා යි පතනෙමු.

මෙවගට,
ශිෂ්‍ය,

රාජකීය පණ්ඩිත ජේරමණ්ඩියේ සුනන්ද හික්ෂු
මහනුවර දිස්ත්‍රික් සංස්කෘත ගුරු උපදේශක
පරිවේණාචාර්ය
ශ්‍රී ඥාණාලංකාර ජාත්‍යන්තර හික්ෂු අභ්‍යාස ආයතනය